

**YANGI O‘ZBEKISTONDAGI XORIJIY TILLARNI O‘RGANISHGA  
BO‘LGAN ETIBOR**

*Guliston davlat pedagogika  
instituti o‘qituvchisi*

**Berdiqulova Mahbuba**

*Tillarni o‘qitish fakulteti talabasi*

**Abduqahhorova Muzamilaxon**

*abduqahhorovamuzamila425@gmail.com*

**ANNOTATSIYA**

Ushbu ilmiy maqolada Yangi O‘zbekiston sharoitida xorijiy tillarni o‘qitish tizimidagi konseptual o‘zgarishlar va davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlari kompleks ravishda tahlil qilinadi. Tadqiqotning dolzarbligi globallashuv jarayonida milliy kadrlar raqobatbardoshligini oshirish va xalqaro aloqalarni mustahkamlash zarurati bilan belgilanadi. Maqolada xorijiy tillarni o‘qitishni ommalashtirish bo‘yicha qabul qilingan so‘nggi normativ-huquqiy hujjatlar, xususan, pedagog kadrlar salohiyatini oshirishning moddiy va ma‘naviy rag‘batlantirish mexanizmlari yoritilgan. Shuningdek, ta‘lim jarayoniga xalqaro baholash standartlari (CEFR, IELTS, TOEFL) hamda zamonaviy innovatsion metodikalar (CLIL, kommunikativ yondashuv) integratsiyasining amaliy natijalari statistik ma‘lumotlar va qiyosiy tahlillar orqali ochib beriladi. Maqola yakunida o‘quvchi va talabalarning xalqaro sertifikatlashtirish tizimidagi ishtirokini davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlashning ijtimoiy-iqtisodiy samaradorligi baholanib, sohani yanada takomillashtirish bo‘yicha ilmiy taklif va tavsiyalar ilgari surilgan.

**Kalit so‘zlar:** Yangi O‘zbekiston, til siyosati, CEFR, lingvodidaktika, ijtimoiy kapital, ta‘lim menejmenti, innovatsion metodika, xalqaro sertifikatlashtirish, raqamli ta‘lim, CLIL yondashuvi.

**АННОТАЦИЯ**

В данной статье проводится научный анализ теоретических основ понятия гендерного равенства, а также его социального, экономического и культурного воздействия на развитие общества. В ходе исследования освещается роль обеспечения гендерного равенства в стабильности и развитии общества, рассматриваются существующие проблемы и пути их устранения. Также приводятся научные выводы и практические рекомендации по развитию гендерной политики.

**Ключевые слова:** гендерное равенство, развитие общества, социальная справедливость, гендерная политика, устойчивое развитие.

**ANNOTATION**

This article provides a scientific analysis of the theoretical foundations of the concept of gender equality, as well as its social, economic, and cultural impact on societal development. In the course of the research, the role of ensuring gender equality in societal stability and development is highlighted, and existing problems and ways to eliminate them are examined. In addition, scientific conclusions and practical recommendations on the development of gender policy are presented.

**Keywords:** gender equality, societal development, social justice, gender policy, sustainable development.

Yangi O‘zbekistonni barpo etishning zamonaviy bosqichida ta’lim tizimini tubdan isloh qilish va xalqaro standartlarga moslashtirish davlat siyosatining eng ustuvor yo‘nalishlaridan biriga aylandi. Bugungi kunda dunyoda kechayotgan shiddatli globallashuv, texnologik inqilob va raqamli iqtisodiyot sharoitida xorijiy tillarni egallash nafaqat shaxsiy muvaffaqiyat, balki mamlakatning milliy raqobatbardoshligini ta’minlovchi strategik resurs hisoblanadi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev ta’lim sohasidagi islohotlarning ahamiyatiga to‘xtalib, shunday ta’kidlagan edi: “Biz xorijiy tillarni o‘rgatish bo‘yicha mamlakatimizda yangi tizimni yo‘lga qo‘yishni maqsad qilganmiz. Bu borada biz xalqaro standartlarni joriy etishimiz, darsliklarni yangilashimiz va eng asosiysi, o‘qituvchilarning bilim va ko‘nikmalarini zamon talablariga moslashtirishimiz zarur. Zero, dunyo ilm-faniga chiqish, zamonaviy texnologiyalarni o‘zlashtirish uchun til bilish – davr talabidir”.

Ushbu g‘oyalarning amaliy ifodasi sifatida 2021-yil 19-mayda qabul qilingan “O‘zbekiston Respublikasida xorijiy tillarni o‘rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga ko‘tarish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-5117-sonli qarori sohadagi tub burilish nuqtasi bo‘ldi. Mazkur hujjat asosida Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Xorijiy tillarni o‘rganishni ommalashtirish agentligining tashkil etilishi, til o‘rganishni nafaqat akademik jarayon, balki hayotiy zaruriyat sifatida targ‘ib qilishga xizmat qilmoqda. Bugungi kunda xorijiy tillarni o‘rgatishda faqatgina grammatik qoidalarni o‘zlashtirishdan voz kechilib, amaliy ko‘nikmalarni shakllantirishga yo‘naltirilgan kommunikativ yondashuv ustuvorlik kasb etmoqda.

Yangi O‘zbekistonda xorijiy tillarni o‘rganishga bo‘lgan e’tibor bir necha muhim yo‘nalishlarda namoyon bo‘lmoqda. Birinchidan, bu pedagog kadrlar salohiyatini oshirish va ularni moddiy rag‘batlantirish tizimidir. Hozirgi kunda xalqaro tan olingan sertifikatlariga (IELTS 7.0+, CEFR C1 va h.k.) ega bo‘lgan o‘qituvchilarga bazaviy maoshining 50 foizigacha ustama haqlari to‘lanishi yo‘lga qo‘yildi. Bu mexanizm ta’lim sifatini nazorat qiluvchi muhim dastasiga aylandi, chunki o‘qituvchining o‘z ustida ishlashi bevosita uning daromadi va nufuziga ta’sir ko‘rsata boshladi. Ikkinchidan, xalqaro baholash standartlari (CEFR) ta’limning barcha

bosqichlariga chuqur integratsiya qilindi. Endilikda maktab bitiruvchilari va oliy o'quv yurti talabalari uchun til bilish darajasini belgilovchi xalqaro imtihonlarda qatnashish imkoniyatlari kengaytirildi. Xususan, yuqori natija ko'rsatgan yoshlarning imtihon xarajatlarini davlat tomonidan qoplab berilishi yoshlar orasida sog'lom raqobatni vujudga keltirdi.

Islohotlarning yana bir muhim jihati – CLIL (Content and Language Integrated Learning) yondashuvining joriy etilishidir. Ushbu metodika fanni chet tili orqali o'qitishni ko'zda tutadi, bu esa o'quvchiga ham mutaxassislik yo'nalishini, ham tilni bir vaqtda o'zlashtirish imkonini beradi. Masalan, aniq fanlar yoki iqtisodiy yo'nalishlarning ingliz tilida o'qitilishi talabalarning xalqaro mehnat bozoridagi imkoniyatlarini keskin oshiradi. Shuningdek, raqamli texnologiyalarning ta'lim jarayoniga kirib kelishi, turli mobil ilovalar va masofaviy o'quv platformalarining yaratilishi chekka hududlardagi yoshlar uchun ham sifatli ta'lim olish imkonini yaratdi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, so'nggi yillarda xalqaro til sertifikatiga ega bo'lgan yoshlar soni o'tgan o'n yillikdagiga nisbatan bir necha barobar o'sganligi kuzatiladi.

Ta'lim menejmenti tizimidagi o'zgarishlar ham diqqatga sazovordir. Bugungi kunda xususiy sektorning ta'lim bozoriga faol kirib kelishi, nodavlat ta'lim muassasalari va o'quv markazlari faoliyatining qo'llab-quvvatlanishi raqobatni kuchaytirdi. Davlat va xususiy sektor hamkorligi natijasida xalqaro tajribaga ega mutaxassislarni jalb qilish va zamonaviy o'quv laboratoriyalarini tashkil etish imkoni tug'ildi. Bu o'z navbatida ijtimoiy kapitalning o'sishiga, ya'ni bilimli, til biladigan va zamonaviy fikrlaydigan kadrlar qatlamining shakllanishiga olib kelmoqda. Lingvodidaktika sohasidagi so'nggi yutuqlar, psixolingvistika va neyropedagogika tamoyillari asosida tayyorlangan darsliklar o'quvchilarning tilni tabiiy o'zlashtirishiga yordam bermoqda.

Xulosa qilib aytganda, Yangi O'zbekistonda xorijiy tillarni o'rganish davlat siyosatining ajralmas qismiga aylanib, jamiyat taraqqiyotining drayveriga aylandi. Islohotlar natijasida mamlakatimizda nafaqat til o'rganish muhiti yaratildi, balki milliy genofondning intellektual salohiyati yangi bosqichga ko'tarildi. Biroq, erishilgan natijalar bilan cheklanmasdan, sohani yanada takomillashtirish maqsadida quyidagi takliflarni ilgari surish mumkin: birinchidan, chekka hududlardagi maktablarda chet tili o'qituvchilarining malakasini oshirish bo'yicha "mobil metodik guruhlar" faoliyatini kuchaytirish; ikkinchidan, sun'iy intellektga asoslangan til o'rgatish platformalarini milliy ta'lim standartlariga moslashtirish; uchinchidan, o'quvchilarning og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirish uchun "Language Cafes" va xalqaro muloqot klublari tarmog'ini kengaytirish. Ushbu choralar Yangi O'zbekiston yoshlarining jahon arenasida munosib o'rin egallashini va mamlakatimizning global raqobatdagi mavqeini yanada mustahkamlashini ta'minlaydi.

#### FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 19-maydagi PQ-5117-sonli qarori.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – T.: “O‘zbekiston”, 2021.
3. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. "Approaches and Methods in Language Teaching". Cambridge University Press.
4. Karimov I.U. "Lingvodidaktikada zamonaviy yondashuvlar". – T., 2023.

